

Konferencja naukowa

„Stanisław Młodożeniec: miejsca – ludzie – teksty”

Sandomierz, 24–25 września 2024

Organizatorzy

Komisja Etnograficzna Polskiej Akademii Umiejętności

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza w Sandomierzu

Towarzystwo Naukowe Sandomierskie

Instytut Literaturoznawstwa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

Ośrodek Badań Dziedzictwa Emigracji Polskiej przy Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie w Londynie

Miejsce obrad

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu, Sala Rycerska

Tematem konferencji będzie życie i twórczość Stanisława Młodożeńca (1895–1959), pochodzącego z Sandomierszczyzny poety, prozaika, autora widowisk, słuchowisk, publicysty, pedagoga, działacza kulturalnego i społecznego, a także żołnierza. Zakres aktywności bohatera sesji oraz zagadnienia, wokół których pragniemy skoncentrować uwagę badawczą zachęcają do interdyscyplinarnego spojrzenia na jego działalność. W konferencji wezmą udział kulturoznawcy, literaturoznawcy, językoznawcy, historycy i historycy sztuki.

Wymienione w tytule konferencji jako pierwsze i będące punktem wyjścia dla dalszych studiów są miejsca biograficzne. Na mapie, obok rodzinnej wsi Dobrocice, znajdują się miasta edukacji gimnazjalnej i akademickiej – Sandomierz i Kraków, a później zawodowych wyborów – Kielce, Zamość i Warszawa, w których autor *Kresek i futuresek* pracował jako nauczyciel języka polskiego. Przełomowe wydarzenia historyczne zawiadły Stanisława

Młodożeńca w czasie pierwszej wojny światowej do Moskwy, gdzie był świadkiem rewolucji bolszewickiej i zachodzących w jej trakcie przemian kulturalnych i społecznych, natomiast wybuch drugiej wojny skierował jego losy do Syrii, Palestyny i Egiptu (Samodzielny Korpus Strzelców Karpackich), a następnie do emigracyjnego Londynu. Chcielibyśmy zachęcić do namysłu nad rolą wzajemnego oddziaływania miejsca i twórcy, formowania się jego światopoglądu, wpływu na zaangażowanie i dokonywane przezeń wybory.

Na te pytania nie można odpowiedzieć bez poruszenia kontekstu środowiskowego, czyli drugiego hasła znajdującego się w tytule konferencji. Ludzie – rodzina i przyjaciele, współpracownicy, a wśród nich twórcy – literaci, plastycy, aktorzy, muzycy, a w ich gronie m.in.: Wanda Arlitewicz, Hipolit Polański, Zygmunt (Zyga) Waliszewski, Tytus Czyżewski, Bruno Jasiński, Tadeusz Peiper, Leon Chwistek, Andrzej i Zbigniew Pronaszkowie, Jan Cybis, Bolesław Leśmian, Marian Czuchnowski, Jan Wiktor, Wincenty Burek, Wojciech Skuza, Irena Solska, Stefan Jaracz, Jan Maklakiewicz. Trudno wymienić wszystkie osoby bliskie Stanisławowi Młodożeńcowi. Są wśród nich również uczniowie, z Krzysztofem Kamilem Baczyńskim na czele. Zaprosiliśmy do podjęcia wątku dotychczas słabo rozpoznanego, a mówiącego zarówno o relacjach osobistych, jak i artystycznych, które pozwoliłyby pełniej scharakteryzować osobę pisarza.

Dla zrealizowania nakreślonego celu podstawą badawczą będą teksty kultury, literackie, plastyczne, dokumenty osobiste, listy, wspomnienia, artykuły prasowe i inne. Pozwolą one ukazać życie i twórczość Stanisława Młodożeńca, postaci, choć znaczącej w polskim życiu społecznym i artystycznym pierwszej połowy XX wieku, współcześnie nieco zapomnianej i wartej przywrócenia należytej pamięci. Podjęte studia umożliwią również uszczegółowić opis dobrze i mniej znanych wydarzeń historycznych i zjawisk kulturowych.

Komitety organizacyjny

Róża Godula-Węclawowicz, Mikołaj Getka-Kenig, Wojciech Dumin, Krzysztof Burek, Adam Regiewicz, Justyna Gorzkowicz, Henryk Czubała, Joanna Kulczyńska-Kruk

Koordynatorzy

Henryk Czubała, Joanna Kulczyńska-Kruk

Kontakt

e-mail: s.mlodozeniec.konferencja@gmail.com